

Marki, 16 października 2022 r.

**PROGRAM ROZWOJU
BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
MIASTA MARKI
NA LATA 2022 -2027**

„Kiedy wszystko inne zawiedzie,
dajcie za wygraną i idźcie do biblioteki”

S. King, „Dallas’63”

WSTĘP

Przed Bibliotekami publicznymi, tak jak innymi instytucjami kultury stoją ogromne wyzwania. Wpływ na to mają zmiany kulturowe, technologiczne, a użytkownik takich placówek ma zupełnie inne oczekiwania niż kiedyś. W dobie społeczeństwa informacyjnego swoje miejsce musi odnaleźć i biblioteka aby sprostać wymaganiom, udzielając informacji w taki sposób, aby użytkownik wyszedł usatysfakcjonowany, wiedział, że jest to miejsce, gdzie uzyska pomoc i gdzie może wrócić.

Biblioteka Publiczna Miasta Marki jest instytucją kultury, wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury przez Organizatora – Gminę Miasto Marki i to na Organizatorze spoczywa rola zapewnienia środków do jej prowadzenia. Jednocześnie dyrektor może pozyskiwać dotacje z zewnątrz np. z programów skierowywanych do bibliotek z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, od darczyńców, którzy przekazują książki do bibliotek, innych podmiotów np. banków.

Biblioteka działa na mocy ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz Statucie zatwierdzonym przez Radę Miasta z dnia 26 września 2012 r.

Biblioteka Publiczna Miasta Marki oraz dwie filie – Filia w Pustelniku, Filia w Strudze świadczą szeroki zakres usług – zaspokajają potrzeby kulturalne, informacyjne i edukacyjne. W skład zbiorów bibliotecznych wchodzi literatura polska, zagraniczna, z wyszczególnieniem literatury dziecięcej, literatura w języku angielskim i ukraińskim, zbiory specjalne (audiobooki, filmy, gry planszowe). Wszystkie placówki biblioteki wyposażone są w pracownię komputerową (możliwość wydruku, xero, skanowanie) oraz czytelnię, w której dostępne są leksykony, słowniki, literatura popularno-naukowa. W związku z postępem technologicznym oferuje także darmowy dostęp do platformy z audiobookami, e-bookami, synchrobookami. Jedynym wymogiem otrzymania kodu do w/w platformy jest zapisanie się do biblioteki, osób które wcześniej tego nie zrobiły.

DZIAŁAŃ I MISJA BIBLIOTEKI

Podstawową statutową misją biblioteki jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych społeczeństwa, promowanie czytelnictwa, a także stworzenie przestrzeni, w której każdy, bez względu na wiek, płeć czy zasobność portfela będzie czuł się komfortowo, miejsce przyjazne

i zachęcające do kolejnych odwiedzin. W dzisiejszym świecie misja ta obejmuje coraz więcej aspektów – staje się centrum informacji, centrum kultury, centrum edukacji.

Biblioteka Publiczna Miasta Marki wraz z filiami pracuje na uznanie użytkowników poprzez swoje działania: organizuje spotkania autorskie (gościliśmy m.in. Krzysztofa Piersę, Szymona Wróbla, Tomasza Sekielskiego, Alka Rogozińskiego, Aleksandra Dobę, Wiesława Drabika i wielu innych) prowadzi warsztaty i zajęcia dla dzieci, młodzieży, dorosłych (*Kreatywne wtorki z Akademią Sztuk Różnych*, warsztaty z podróżniczką Anną Jaklewicz, zajęcia literacko-plastyczne z Wydawnictwem Zakamarki, warsztaty z enkaustyki, *Zaplątane piątki* – zajęcia z makramy), rozwija współpracę z instytucjami (lekcje biblioteczne dla uczniów i przedszkolaków z mareckich placówek), organizacjami (Fundacja Otwarte Serca), samorządem (uczestnictwo w akcji „Marki, włącz się na wakacje”, współpraca z Centrum Aktywności fabryczna 3. Biblioteka bierze udział w akcjach ogólnopolskich o charakterze cyklicznym: Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek, lokalnym - Jarmark Bożonarodzeniowy. Biblioteka chętnie wspiera społeczne organizacje m.in. poprzez fundowanie nagród książkowych (Kobieta z Marką, MSG, Fundacja Marecki Klub Kobiet z Pasją). W 2016 r. został powołany Dyskusyjny Klub Książki, który także cieszy się dużym uznaniem naszych czytelników, podobnie jak przedstawienia teatralne, które często oferujemy dzieciom w naszych placówkach. W kooperacji ze szkołami podstawowymi organizowany jest konkurs recytatorski „Majówka z wierszem” dla dzieci klas I–III. Jest to impreza cykliczna – w roku 2022 odbyła się XV edycja konkursu, do której udział zgłasza kilkudziesięciu chętnych. Wszystkie powyższe wydarzenia i aktywności wspierają promocję czytelnictwa, także poprzez zachęcanie do odwiedzenia biblioteki. Nasi goście zapoznają się z regulaminem, zasadami panującymi w bibliotece, poznają ofertę i księgozbiór, zaciekawieni wracają do biblioteki. Przekłada się to na wyraźnie rosnące statystyki - biblioteka marecka może poszczycić się coraz większą liczbą zapisanych, aktywnie wypożyczających osób. Wychodząc m naprzeciw wszystkie zbiory znajdują się w katalogu on-line. Katalog elektroniczny cieszy się dużą popularnością – czytelnicy dokonują rezerwacji, zamówień oraz coraz chętniej zapoznają się z naszymi zbiorami właśnie drogą elektroniczną. Duże znaczenie ma fakt, iż w doborze księgozbioru pracownicy biblioteki kierują się nie tylko nowościami wydawniczymi, rankingami, nazwiskami laureatów nagród literackich, ale też propozycjami i sugestiami czytelników. Traktowani życzliwie odnajdują swoje miejsce na mapie instytucji kultury.

W celu promocji Biblioteki, informowaniu lokalnej społeczności o wydarzeniach, jakie odbędą się prowadzona jest strona placówki, konto w mediach społecznościowych. Jest to najskuteczniejszy sposób na dotarcie do większej grupy odbiorców. Oczywiście są też plakaty, ulotki dostępne w siedzibie biblioteki oraz innych miejscach użyteczności publicznej.

KIERUNKI ROZWOJU BIBLIOTEKI

Jak wspomniałam wcześniej do statutowych zadań Biblioteki należą zakup nowości wydawniczych w celu zaspokojenia potrzeb czytelniczych, kulturalnych, ponadto:

- opracowywanie, przechowywanie oraz dbałość o zbiory biblioteczne,
- obsługa użytkowników,
- udzielenie informacji satysfakcjonującej użytkownika,
- poszerzanie oferty w celu rozwijania zainteresowań lokalnej społeczności,
- stworzenie miejsca przyjaznego, gdzie każdy znajdzie ulubioną formę spędzania wolnego czasu,
- stworzenie placówki edukacyjnej, wydobywającej/ kształtującej kreatywność przede wszystkim dzieci i młodzieży
- współpraca z organizacjami, instytucjami, kładąc nacisk na zaspokajanie potrzeb edukacyjnych i informacyjnych ,
- modernizowanie infrastruktury, aby osoby ze szczególnymi potrzebami nie miały przeszkód architektonicznych (winda, szerokie wejścia, oznaczenia alfabetem Braille'a),
- udział w akcjach ogólnopolskich (Mała książka - Wielki człowiek, Tydzień Bibliotek, Cała Polska czyta Dzieciom).
- udostępnienie możliwości korzystania z platform do wypożyczenia audiobooków, e-booków, synchrobooków.

Współpraca z lokalnymi mediami, aktualizacja strony internetowej, aktywność w mediach społecznościowych to także kierunek, w którym należy podążać. W dzisiejszych czasach bez reklamy i informacji oferta biblioteki może nie zostać zauważona przez potencjalnych odbiorców.

Warte uwagi jest także wprowadzenie Biblioteki Mobilnej, polegającej na nieodpłatnej możliwości dostarczenia książki do domu czytelnika. Oferta ta skierowana jest do osób niepełnosprawnych i starszych, a realizowana przy udziale pracowników biblioteki bądź wolontariuszy, a także stworzenie Biblioteczki Malucha – odwiedzanie mareckich przedszkoli z literaturą dziecięcą i czytanie małym słuchaczom, zapoznanie ich z rolą bibliotek.

Zależy mi także, na rezygnacji z obecnie obowiązujących przy zapisie kart czytelnika i zastąpienie ich oświadczeniem on-line. Jest to nie tylko wygodne rozwiązanie, ale także bezpieczniejsze ponieważ zbiór danych osobowych jest przechowywany tylko w jednej bazie – komputerowej, a nie jak dotychczas także w wersji papierowej.

Drugą możliwością jest zapisanie się do Biblioteki przez potwierdzenie danych osobowych używając profilu zaufanego – jest to na pewno bardzo wygodna forma szczególnie w przypadku osób niepełnoletnich, które do zarejestrowania się w naszej placówce muszą pojawić się z rodzicem/opiekunem prawnym.

Jednym z atrakcyjniejszych rozwiązań dla bibliotek jest zakup Książkomatu. Jest to całodobowe samoobsługowe urządzenie pozwalające na odbiór i zwrot książek, audiobooków, filmów, zarezerwowanych wcześniej przez katalog on-line. Wystarczy zamówić książkę przez katalog on-line biblioteki, a bibliotekarz dostarczy tę pozycję do książkomatu. Określając jasno zasady funkcjonowania tego urządzenia jesteśmy w stanie bardzo ułatwić czytelnikom odbiór pozycji – Książkomat, podobnie jak paczkomat jest czynny całodobowo. Kluczowa dla Książkomatu jest lokalizacja- powinna być łatwo dostępna dla osób zmotoryzowanych, jak i poruszających się komunikacją miejską.

Wszystkie wyżej wymienione działania sprzyjają promocji czytelnictwa, przedstawiają Bibliotekę jako miejsce przyjazne, gdzie każdy może znaleźć swoją przestrzeń.

FINANSOWANIE DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta Marki finansowana jest przez samorząd, a jej filarem jest plan finansowo-rzeczowy z uwzględnieniem dotacji od Organizatora. W planie tym zawarte są niezbędne i potrzeby wydatki na dany rok. Dyrektor Biblioteki zobowiązany jest przedłożyć burmistrzowi sprawozdanie z wykonania planu za każdy miniony rok.

Warto wspomnieć o możliwości dofinansowania pozyskane z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach „Kierunku interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do

nowości wydawniczych Priorytetu 1 Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025” – w 2022 r. kwota dofinansowania to 15 675,00 zł). W kolejnych latach także będą składane aplikacje o tę dotację.

PODSUMOWANIE

Czytelnictwo stanowi jedną z możliwości aktywnego uczestnictwa w kulturze, a dzięki dotacji od Organizatora korzystanie z placówek mareckich jest bezpłatne. Statystyki pokazują, że po trudnym pandemicznym okresie zainteresowania placówkami bibliotecznymi na nowo wzrasta – odnotowujemy wzrost wypożyczeń, większą liczbę aktywnie wypożyczających osób. Jest to dla nas bodziec, aby urozmaicać ofertę, a także doskonalić się rozwijając swoje umiejętności, zdobywać wiedzę. Wierzę, że współpracując z wykwalifikowaną kadrą wszystkie wymienione wyżej cele są do osiągnięcia. Uważam także, że odpowiednie warunki pracy i należyte motywowanie pracowników przełoży się na obsługę użytkowników, atmosferę panującą w bibliotece i zachęci do kolejnych odwiedzin w placówce.

W związku z nieustannie zmieniającą się rolą Biblioteki oraz możliwościami jej rozwoju, potrzebami czytelników zmienia się też jej funkcjonowanie. Najważniejszym celem jest zaspokajanie potrzeb użytkowników, stąd programy działania Biblioteki powinny być na bieżąco dostosowywane do potrzeb. O tym, jaki kierunek jaki należy obrać wskazują użytkownicy. To ich zainteresowania, sugestie są priorytetem w kreowaniu wizji Biblioteki. Uważam, że program dla Biblioteki Publicznej Miasta Marki nie może być skoncentrowany jedynie na konkretnych, statutowych działaniach, ale również na bieżącym rozpoznaniu i nadszaniu za istotnymi potrzebami naszej społeczności.